

Κ Υ Π Ρ Ο Σ**Νησί πικρό, νησί γλυκό, νησί τυραγνισμένο**

Ποιος το γνωρίζει τούτο το νησί; Ποιος τη γνωρίζει, άραγε, την "εναλίαν", τη θασσοφίλητη Κύπρο;

"Ένα χρυσοπράσινο φύλλο, ριγμένο στο πέλαγο", είναι το νησί της Αφροδίτης, μ' ένα λαό δουλευτάρη, που την αγάπη του για την πατρίδα, την έκανε μεράκι, φιλότιμο και προκοπή την 'έκανε ντέρτι, καημό αβάσταχτο, αλλά και τραγούδι.

Ένας τραυματισμένος χώρος του Ελληνισμού είναι το νησί της Αφροδίτης, όπου η ζωή κι ο θάνατος δίνουν τα χέρια. Είναι το νησί που τα παιδιά δεν μαθαίνουν την ιστορία από τα βιβλία, αλλά τη γράφουν τα ίδια. Είναι το νησί των ηρώων και ο θεματοφύλακας της Ελληνικής λεβεντιάς.

Αδούλωτες ψυχές οι Έλληνες της Κύπρου, πέρασαν από πολλούς κατακτητές, αλλά δεν αλλοτριώθηκαν. Διαφύλαξαν ως κόρην οφθαλμού τη γλώσσα - ο Όμηρος ζωντανεύει στην καθημερινή ομιλία τους - και η καρδιά τους δεν έπαψε ποτέ να χτυπά Ελληνικά.

Άνθρωποι φιλόξενοι κατοικούν το βασανισμένο αυτό τόπο, άνθρωποι που δεν ντρέπονται να δείχνουν την αγάπη για τη γη τους με κάθε τρόπο, άνθρωποι που σκέφτονται και εκφράζονται εθνικά, άνθρωποι που ενσαρκώνουν τον πατριωτισμό, την λευτεριά τον αγώνα, αλλά και την πίστη, ότι σύντομα θα κάνει ξαστεριά και ότι η Λευτεριά όπου και νάναι θ' ανατείλει. Είναι οι ίδιοι άνθρωποι, που σε κάθε στιγμή, σε κάθε τους κουβέντα, σε κάθε τους ενέργεια, δείχνουν να θυμούνται την ιστορία τους και τα λόγια των ηρώων τους.

Στην Κύπρο, η θάλασσα, το βουνό, η χαρά, το κέφι, η ζωντάνια, η ελπίδα, η ομορφιά, ο ήλιος, αλλά και το ελληνικό τραγούδι, οι λεβέντικοι χοροί, η μουσική και η διαλεκτική λαλιά, φωνάζουν Ελλάδα. Ελληνικότητα χωρίς την Κύπρο δε γίνεται, ούτε και Κύπρος χωρίς Ελλάδα. Το πολύποθο νησί της Αφροδίτης - ελληνικό από καταβολής δεν έσκυψε το κεφάλι σε κανένα κτύπημα της μοίρας και ελπίζει και περιμένει ότι σύντομα "θα βρει τα σκαλοπάτια, που παν στη λευτεριά".

Κώστας Ζ. Γιαννός

Ομιλία

του Υπουργού Παιδείας κ. Χριστόφορου Χριστοφίδη στο ετήσιο μνημόσυνο των θυμάτων της περιοχής Κυθρέας κατά την Τουρκική εισβολή που οργανώνει το Σωματείο "Ελεύθερη Κυθρέα"

Στην εκκλησία Αποστόλου Ανδρέα Πλατύ Αγλαντζιάς Κυριακή 15.9.91

Τελώντας σήμερα το μνημόσυνο των θυμάτων της εισβολής της περιοχής Κυθρέας, εκπληρώνουμε όχι μόνο ένα θρησκευτικό, αλλά κι ένα εθνικό και ηθικό χρέος. Τιμούμε τα παλικάρια μας που έπεσαν για την Ελευθερία, την Ανεξαρτησία και την εδαφική ακεραιότητα της πατρίδας μας. Τιμούμε τα άξια τέκνα μας που επιτέλεσαν το δικό τους χρέος κι έπραξαν στο ακέραιο το καθήκον τους προς την πατρίδα και προς όλους εμάς. Τιμούμε επίσης τους άμαχους αθώους πολίτες που σκοτώθηκαν ή εκτελέστηκαν εν ψυχρώ από τον Τούρκο επιδρομέα.

Εκείνοι εκεί, περήφανοι για το έργο τους, πέρασαν στην Αιωνιότητα και στο Πάνθεο των Ηρώων. Εμείς εδώ, θα τους έχουμε πάντα στις καρδιές μας, για να μας θυμίζουν πως η Ελευθερία κατακτάται με αίμα και θυσίες. Για να μας δείχνουν το δρόμο της αντίστασης και του αγώνα για δικαίωση. Το αίμα που έχυσαν, δρόσισε την καμένη από τον Αττίλα κυπριακή γη, πότισε τις βαθιές ρίζες του μακραίωνα πολιτισμού μας κι έγινε ένα με την ιστορία, το θρύλο και την παράδοσή μας. Ανέβηκαν οι ήρωές μας το δύσκολο δρόμο της αρετής κι άφησαν σε μας το παράδειγμα και την ελπίδα. Τέτοια παιδιά τρέφοντας μέσα στα σπλάχνα του ο κυπριακός λαός, μπορεί να ατενίζει το μέλλον με αισιοδοξία.

Πολλοί οι νεκροί και αγνοούμενοι που

άφησε στο πέρασμα του ο βάρβαρος εισβολέας. Τεράστιες οι καταστροφές που σκόρπισε η εκδικητική του μανία. Μεγάλο και το πλήγμα που δέχτηκε η περιοχή της Κυθρέας από τη θηριωδία του κατακτητή. Ο λαός της Κυθρέας και των περικύρωνεξακολουθεί να ζει, μαζί με όλες τις άλλες χιλιάδες των εκτοπισθέντων, το δράμα της προσφυγιάς. Εξακολουθεί να αναζητεί, μαζί με τους άλλους συγγενείς των αγνοουμένων, τα αγαπημένα του πρόσωπα. Για 17 ολόκληρα χρόνια ο κυπριακός λαός με πόνο ψυχής βλέπει να παρατείνονται τα δεινά του. Με σπαραγμό παρακολουθεί τον άνομο και παράνομο εποίκισμό των κατεχομένων εδαφών του που αποσκοπεί στην αλλοίωση των δημογραφικών δεδομένων της πατρίδας μας και την εξάλειψη της πολιτιστικής φυσιογνωμίας των περιοχών που ελέγχουν τα στρατεύματα κατοχής.

Όμως ο προδομένος και αδικημένος λαός μας δεν ξεχνά το άδικο πλήγμα που δέχτηκε από το εγκληματικό χέρι του Αττίλα, όπως δεν ξεχνά και το χουντικό πραξικόπημα της 15ης Ιουλίου που έδωσε την αφορμή στην Τουρκία για να εισβάλει στο νησί μας και να καταλάβει με τη βία των όπλων το 37% του εδάφους μας.

Όρθιοι αντιμετωπίζουμε τις δοκιμασίες μας και με επιμονή διακηρύττουμε τη θέλησή μας να παραμείνουμε στη γη των

προγόνων μας. Κρύβουμε στα βάθη της ψυχής μας αρετές που εδώ και τρισήμισι χιλιάδες χρόνια μας κρατούν αλύγιστους μπροστά στη θύελλα των διαφόρων κατακτητών. Παλεύουμε κι αντιστεκόμαστε, συντηρούμε τη μνήμη μας κι ενισχύουμε τα θεμέλια του αγώνα για φυσική και εθνική επιβίωση. Η ιστορική μας μνήμη και η εθνική μας συνείδηση δεν μας επιτρέπουν να αποκοπούμε από τις βαθιές μας ρίζες και την προαιώνια φύτρα μας. Δεν μπορούμε να ξεχάσουμε τα σκλαβωμένα εδάφη μας. Δεν μπορούμε να παραγράψουμε την Κυθρέα, γιατί είναι πάντα στη μνήμη μας. Οι κάτοικοι της περιοχής είναι αναγκασμένοι να ζουν μακριά της, όμως ζουν κάθε στιγμή τον παλμό της. Είναι σίγουροι πως τους περιμένει με ανοικτές αγκάλες, για να τους χαρίσει και πάλι τα πολύτιμα δώρα της που τώρα τα νέμονται παράνομα οι άρπαγες εισβολείς. Ο νόστος δε γνωρίζει συρματοπλέγματα, άρματα μάχης και διαχωριστικές γραμμές. "Τη σκέψη του πρόσφυγα δοκίμασε να την αλλάξεις, δεν μπορείς".

Η σκέψη πετά στα ιερά του χώματα, σεριανίζει στ' αγαπημένα του χωράφια, αράζει στο αγαπημένο του σπιτικό και προσεύχεται στην έρημη και βωβή εκκλησία του χωριού του. Οι ρίζες της Κυθρέας είναι πολύ βαθιές για να τις φτάσει το αδύναμο σπαθί του Απίλα. Είναι ρίζες που απλώνονται στους αιώνες και τρέφονται απ' τα προαιώνια πολιτιστικά στοιχεία του ένδοξου πολιτισμού μας. Τι κι αν μολύνουν τα ιερά της χώρας άνθρωποι ξένοι και επικαρπωτές του μόχθου και του ιδρώτα των κατοίκων της!

Η καταπίρσιμη Κυθρέα με τα όμορφα χωριά γύρω της δεν αποτελεί παρελθόν για τους κατοίκους της. Τι κι αν στέρεψε ο Κεφαλόβρυσος! Τ' αποθέματα της ψυχής των Κυθρεωτών είναι ανεξάντλητα και μ' αυτά θ'

αναστήσουν τ' αγαπημένα τους περβόλια. Αυτή την ιερή στιγμή που τιμούν τους ήρωες τους διατρανώνουν ακόμα μια φορά την πίστη τους και την αποφασιστικότητά τους να αγωνιστούν για επιστροφή στη γη που τους γέννησε και τους ανέθρεψε.

Ξένους εκμεταλλευτές δεν ανέχεται ετούτη η γη. Καμιά δύναμη δεν μπορεί να μεταβάλει τα δημογραφικά δεδομένα της περιοχής Κυθρέας, γιατί αυτά χαρακτήθηκαν απ' τους αιώνες και καθορίστηκαν απ' το αίμα και τον ιδρώτα των κατοίκων της. Οποιαδήποτε απόπειρα μεταβολής τους αποτελεί παραχάραξη της ιστορίας και παραβίαση κάθε αρχής δικαίου και νομιμότητας.

Σίγουρα με τη βάρβαρη εισβολή του 1974 επλήγη το αναφαίρετο δικαίωμα της Ελευθερίας μας. Την περηφάνεια μας όμως και την αξιοπρέπεία μας δεν μπορεί κανείς και με κανένα τρόπο να την πλήξει. Η ψυχή μας παραμένει όρθια, αγωνίζεται και προσμένει την ώρα της δικαίωσης. Τα θύματα της τουρκικής θηριωδίας, τη μνήμη των οποίων με ευλάβεια μνημονεύουμε και σήμερα, αναμένουν την ιερή στιγμή της δικαίωσης.

Η μνήμη, όταν λειτουργεί σωστά, είναι σωτήρια. Κινητοποιεί δυνάμεις και δυναμώνει τη θέληση για αγώνα και δημιουργία. Καθοδηγεί προς τις σωστές ενέργειες και κατευθύνσεις.

Σήμερα που βρισκόμαστε στα πρόθυρα του 21ου αιώνα, μικροί και αδύνατοι όπως είμαστε, υποχρεωνόμαστε να απαιτούμε με όλη τη δύναμη της ψυχής μας αυτό, στο οποίο όλος ο πολιτισμένος κόσμος πιστεύει και στηρίζεται. Το διεθνές Δίκαιο. Απαιτούμε την εφαρμογή και στον τόπο μας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των αρχών και διακηρύξεων του Οργανισμού των Ηνω-

και διακηρύξεων του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

Μέσα στα πλαίσια των δραματικών αλλαγών που γίνονται στον ευρωπαϊκό χώρο και της νέας σκέψης που κυριαρχεί στο διεθνές προσκήνιο, είναι καιρός να ανακτήσει και η Κύπρος την Ανεξαρτησία της και την εδαφική της ακεραιότητα. Τα τείχη που ανήγειραν οι Απίστευτοι δεν μπορούν να κρατούν επ' άπειρον μοιρασμένη την πατρίδα μας. Το Διεθνές Δίκαιο πρέπει επιτέλους να επικρατήσει παντού χωρίς διακρίσεις και σκοπιμότητες.

Εμείς συνεχίζουμε να αγωνιζόμαστε ασταμάτητα για το δίκαιο μας. Ενισχύουμε συνεχώς την αγωνιστικότητα και την αποφασιστικότητα μας. Ελπίζουμε σ' ένα καλύτερο μέλλον για ολόκληρο τον πληθυσμό της νήσου. Εργαζόμαστε σκληρά για τη δημιουργία μιας ενωμένης Κύπρου, όπου όλοι οι κάτοικοί της θα μπορούν να ζουν ειρηνικά και να επιδιώκονται στις δημιουργικές τους εργασίες κάτω από συνθήκες ασφαλείας και ευημερίας.

Όπως είναι γνωστό, βρισκόμαστε σήμερα μπροστά σε εξελίξεις και διεργασίες που απαιτούν λεπτούς, προσεκτικούς και υπεύθυνους χειρισμούς. **Η Κυβέρνηση, σε στενή συνεργασία με το Εθνικό Συμβούλιο και με τη συμπαράσταση της ελληνικής κυβέρνησης, του ελληνικού πολιτικού κόσμου και όλων των Ελλήνων, αγωνίζεται για την εξεύρεση μιας δίκαιης, έντιμης και βιώσιμης λύσης του προβλήματος.** Μιας λύσης που θα διασφαλίζει τις βασικές ελευθερίες όλων των πολιτών της Κύπρου.

Προς την κατεύθυνση αυτή η δική μας πλευρά έχει ήδη κάνει ιστορικούς συμβιβασμούς με την αποδοχή της Ομοσπονδιακής λύσης. Εκείνο που χρειάζεται να γίνει τώρα

είναι να επιδείξει η άλλη πλευρά την πολιτική βούληση που χρειάζεται για να οδηγηθούμε προς μια δίκαιη λύση. Πρέπει να αποφασίσει η Τουρκία να κινηθεί μέσα στα πλαίσια του Διεθνούς Δικαίου και της Διεθνούς Νομιμότητας, για να μπορέσουν να καρποφορήσουν οι προσπάθειες που καταβάλλονται τελευταία από τα Ηνωμένα Έθνη και άλλους ενδιαφερομένους για επίτευξη προόδου.

Εμείς πιστεύουμε στα Ηνωμένα Έθνη και στις αρχές πάνω στις οποίες στηρίζονται, πιστεύουμε στην ειρήνη και στη δικαιοσύνη, πιστεύουμε στο διάλογο και τη συνεργασία. Όλες μας οι ενέργειες στηρίζονται σ' αυτές τις βασικές αρχές οι οποίες, αν γίνουν σεβαστές από όλους, πιστεύουμε ότι θα οδηγήσουν προς δίκαιη λύση, όχι μόνο το δικό μας πρόβλημα αλλά και άλλα τοπικά και διεθνή προβλήματα.

Η κυβέρνηση, έχοντας πλήρη συναίσθηση των ευθυνών της, προχωρεί αποφασιστικά στις προσπάθειές της για εξεύρεση μιας έντιμης λύσης. Σ' αυτές τις προσπάθειες κανείς δεν αποκλείεται από το να εκθέσει υπεύθυνα τις απόψεις του. Συλλογική είναι η ευθύνη, συλλογική και η προσπάθεια. Το Εθνικό Συμβούλιο και όλος ο πολιτικός κόσμος της Κύπρου και της Ελλάδας έχουν να διαδραματίσουν ιστορικό ρόλο στις προσπάθειες για λύση. **Ο Κυπριακός λαός ελπίζει σ' ένα καλύτερο μέλλον, γιατί το αξίζει και το δικαιούται. Γι' αυτό άλλωστε το καλύτερο μέλλον έπεσαν οι ήρωες που τιμούμε σήμερα. Η Μνήμη τους ας είναι αιώνια και η θυσία τους ας αποφέρει σύντομα τους ανεμόμενους καρπούς.**